

DE HEILIGVERKLARING VAN PATER DAMIAAN

Rome, 11 oktober 2009

WERKBLAADJES EN LESSUGGESTIES
VOOR KINDEREN
VAN DE KLEUTERKLAS
EN
EERSTE CYCLUS LAGER ONDERWIJS

I. SITUERING

Zondag 11 oktober 2009 zal in België niet ongezien voorbij gaan. Op die dag wordt immers in Rome door paus Benedictus XVI *de grootste Belg*, pater Damiaan, heilig verklaard.

Pater Damiaan wordt voortaan, samen met de heilige Franciscus, de heilige Theresia, de heilige Benedictus en nog zoveel andere heiligen over de ganse wereld aanbeden als een voorbeeld van liefde voor God en de mensen.

Het leven van deze Vlaming kan ons allen inspireren.

Pater Damiaan werd op 3 januari 1840 geboren in het kleine dorpje Tremelo, in Vlaams-Brabant, dichtbij Leuven. Op zijn drieëntwintigste trok hij als pater naar het eiland Molokai, een eiland waar de mensen verbannen werden en wachtten op hun dood omdat ze leden aan de ongeneeslijke en besmettelijke ziekte *melaatsheid*.

Pater Damiaan trok zich het lot van deze melaatsen aan. Hij leerde ze terug menswaardig te leven, verzorgde hun wonden, leerde ze lezen en schrijven, muziek spelen, huizen bouwen, bidden ...

Door zijn vele brieven schudde hij de wereld wakker. Hij schreef over de schrijnende toestand waarin deze melaatsen moesten leven.

Op achtenveertigjarige leeftijd stierf pater Damiaan als melaatse. Tijdens zijn zondagspreek sprak hij de gelovigen voor het eerst aan met "Wij melaatsen".

Zijn werk wordt voortgezet door talrijke vrijwillers over de ganse wereld.

Op 4 juni 1995 werd pater Damiaan in Brussel zalig verklaard. Op 11 oktober 2009 mogen we pater Damiaan aanspreken als *heilige Damiaan*. *Sint-Damiaan van Molokai* wordt dan de patroonheilige van alle melaatsen en aidspatiënten.

II. HET LEVENSVERRHAAL VAN PATER DAMIAAN

° Tremelo-België, 3 januari 1840

† Molokai, 15 april 1889

Heilige Damiaan - feestdag 10 mei

MOGELIJKHEDEN IN DE KLAS:

* Vertel het verhaal van pater Damiaan met behulp van de kleurprenten uit *Opstapjes - Materialenmap - Grote geloofsfiguren*.

* Laat de kinderen het verhaal navertellen met behulp van deze prenten.

* Rollenspel

1) Bespreek elke prent afzonderlijk

- Wie zie je op deze prent?
- Wat doet hij/zij?
- Wat zou hij/zij zeggen?

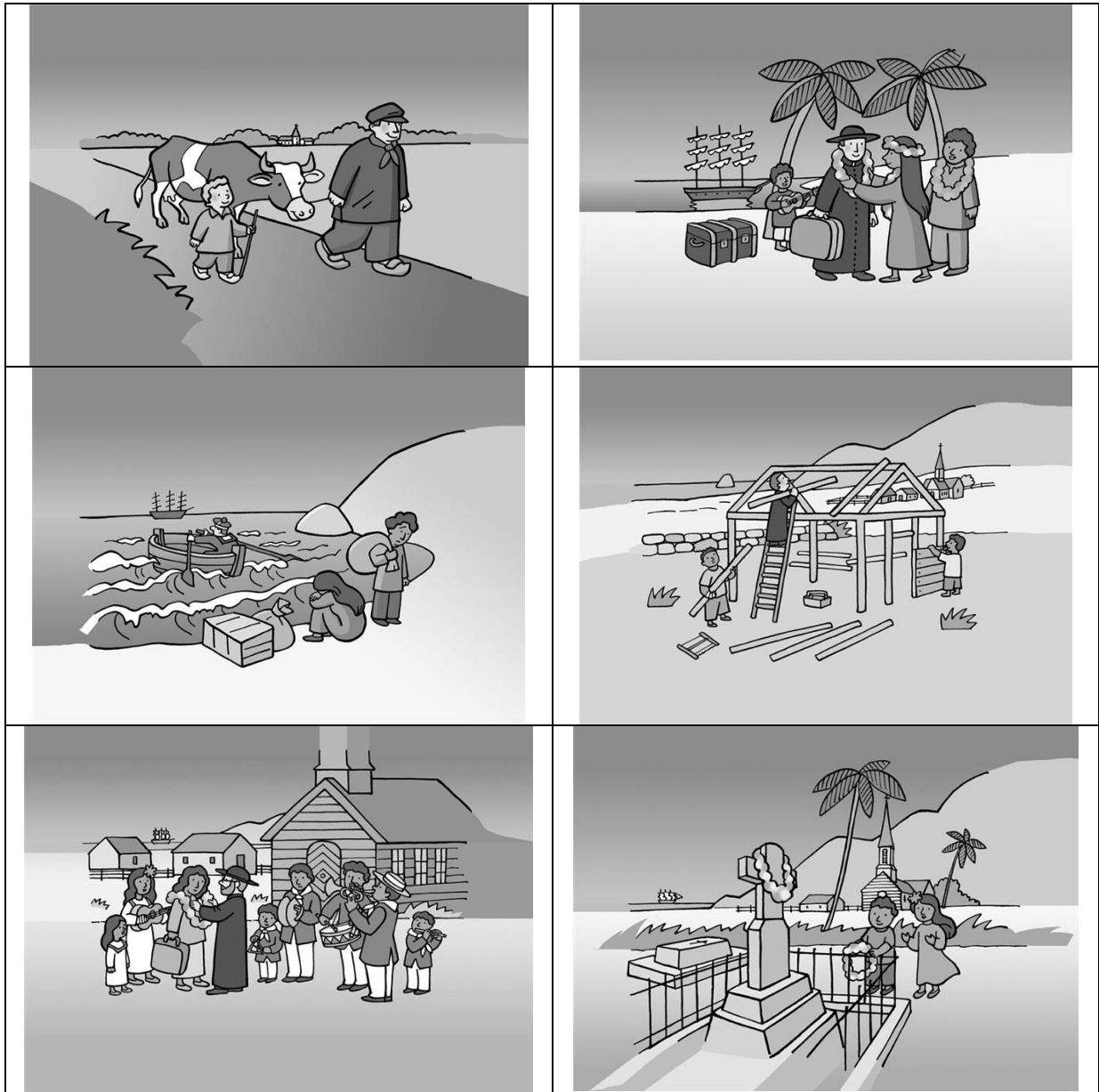
2) Laat elke prent afzonderlijk uitbeelden. Voorzie enkele attributen (kleding, een stok, een hoed, een muziekinstrument, enz.)

3) Wanneer alle prenten besproken en uitgebeeld zijn, kunnen de kinderen het hele verhaal spelen.

4) Laat de kinderen het boekje maken met de zwart/tekeningen en de prenten inkleuren. Nadien vertellen ze per twee aan elkaar het verhaal van de heilige Damiaan.

5) De kinderen mogen het boekje mee naar huis nemen om het verhaal ook aan mama of papa te vertellen.

<h1 style="text-align: center;">Het leven van de heilige Damiaan</h1> <p style="text-align: center;">11 oktober 2009</p>	<p>Jozef de Veuster woont met zijn mama en papa op een boerderij in Tremelo. Zijn broers en zussen noemen hem Jef. Ze werken allemaal mee op het veld, verzorgen de dieren op de boerderij of gaan met hun papa mee naar de markt om granen te verkopen.</p>
<p>Als Jef een grote man is, wil hij priester worden. Hij trekt naar een ver land, Hawaï. Iedereen noemt hem nu pater Damiaan.</p>	<p>In Hawaï is er een verschrikkelijke ziekte waar al veel mensen aan gestorven zijn: melaatsheid. Alle kinderen of grote mensen die melaats zijn, mogen niet meer in hun huis blijven wonen. Ze moeten naar een eiland, ver weg van de andere mensen. Dat eiland heet Molokai.</p>
<p>Pater Damiaan wil de melaatsen op het eiland Molokai helpen. Samen met de zieken die nog sterk genoeg zijn om te werken, bouwt hij huizen. Hij zorgt dat ze weer goed water hebben om te drinken. Hij bouwt een ziekenhuis en plant groenten en fruitbomen. In een winkel mogen de mensen gratis eten komen halen.</p>	<p>Op het eiland Molokai wordt het terug fijn om te leven. De kinderen moeten niet alleen meer werken, maar mogen ook spelen. Voor de grote mensen richt pater Damiaan een fanfare op ... In het kerkje komen ze samen om te bidden.</p>
<p>Op een dag wordt pater Damiaan zelf melaats. Na een tijdje sterft hij. Zijn vrienden zijn heel droevig. Ze begraven hem naast het kerkje dat hij zelf bouwde, onder een boom.</p>	<p>Nu nog zijn er veel mensen over de hele wereld die het werk van pater Damiaan willen verder zetten. Dokters en verpleegsters gaan van dorp tot dorp om de melaatsen te helpen. De dokters hebben nu geneesmiddelen om de melaatse mensen te genezen. Die dokter onderzoekt of het meisje melaats is. Als ze melaats is, zal hij haar een spuitje geven en dan zal ze genezen.</p>

Zie ook
CARMEN PELLICER & FERNANDO CORDERO 'Pater Damiaan en ik'
Averbode, 2009

- PRENT 1:** Jozef de Veuster woont met zijn mama en papa op een boerderij in Tremelo. Zijn broers en zussen noemen hem Jef. Ze werken allemaal mee op het veld, verzorgen de dieren op de boerderij of gaan met hun papa mee naar de markt om granen te verkopen.
- PRENT 2:** Als Jef een grote man is, wil hij priester worden. Hij trekt naar een ver land, Hawaï. Iedereen noemt hem nu pater Damiaan.
- PRENT 3:** In Hawaï is er een verschrikkelijke ziekte waar al veel mensen aan gestorven zijn: de melaatsheid. Alle kinderen of grote mensen die melaats zijn, mogen niet meer in hun huis blijven wonen. Ze moeten naar een eiland, ver weg van de andere mensen. Dat eiland heet Molokai.
- PRENT 4:** Pater Damiaan wil de melaatsen op het eiland Molokai helpen. Samen met de zieken die nog sterk genoeg zijn om te werken, bouwt hij huizen. Hij zorgt dat ze weer goed water hebben om te drinken. Hij bouwt een ziekenhuis en plant groenten en fruitbomen. In een winkel mogen de mensen gratis eten komen halen.
- PRENT 5:** Op het eiland Molokai wordt het terug fijn om te leven. De kinderen moeten niet alleen meer werken, maar mogen ook spelen. Voor de grote mensen richt pater Damiaan een fanfare op ... In het kerkje komen ze samen om te bidden ...
- PRENT 6:** Op een dag wordt pater Damiaan zelf melaats. Na een tijdje sterft hij. Zijn vrienden zijn heel droevig. Zij begraven hem naast het kerkje dat hij zelf bouwde, onder een boom.
- PRENT 7:** Nu nog zijn er veel mensen over de hele wereld die het werk van pater Damiaan willen verder zetten. Dokters en verpleegsters gaan van dorp tot dorp om de melaatsen te helpen. De dokters hebben nu geneesmiddelen om de melaatse mensen te genezen. Die

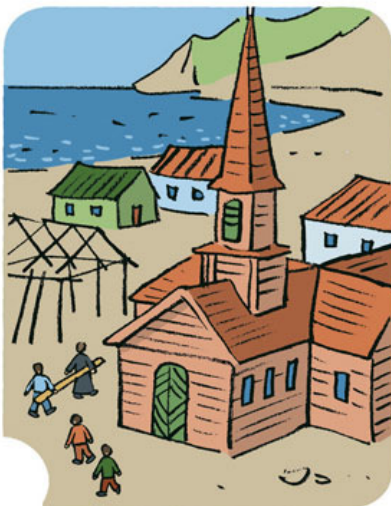
dokter onderzoekt of het meisje melaats is. Als ze melaats is, zal hij haar een spuitje geven en dan zal ze genezen.

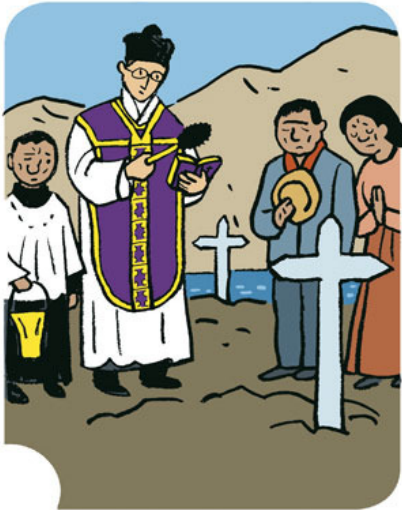
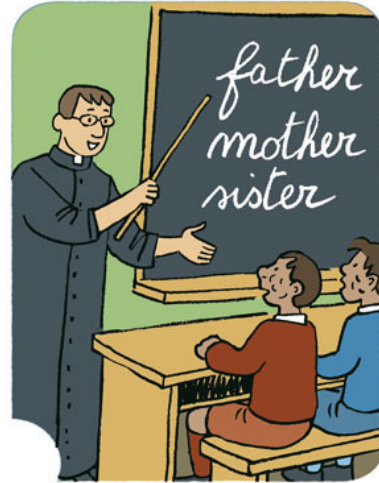
III. PATER DAMIAAN, EEN MAN MET VEEL TALENTEN

Pater Damiaan had veel talenten. Hij was verpleger, priester, begrafenisondernemer, leraar, muzikant, architect, een man van gebed ...

- Wat herken je op de volgende tekeningen?

Noteer bij elke tekening het juiste woord of vertel.

Tip voor de leerkracht

- Een kind mag een facet van Pater Damiaan uitbeelden. De andere kinderen moeten raden waarover het gaat.
- De klas wordt in zeven groepen verdeeld. Elke groep bespreekt een prent en verzint er een verhaal bij over pater Damiaan. Elke groep beeldt zijn verhaal uit voor de ganse klas.

WAT WEET JE NOG OVER PATER DAMIAAN?

wij - ik - wij

1e leerjaar / groep 3

Pater Damiaan

Op 11 oktober wordt deze 'grootste Belg' in Rome heilig verklaard. Ontdek hoe bijzonder pater Damiaan wel was!

In dit **huis** in Tremelo werd op 3 januari 1840 Pater Damiaan geboren. Hij heette toen Jozef de Veuster.

Toen hij priester werd, trok hij naar het **eiland** Molokaï. Daar woonden de **melaatsen**, ver weg van hun familie. Niemand wilde voor hen zorgen uit angst om zelf besmet te worden.

Pater Damiaan luisterde naar het verdriet van de melaatsen. Hij verzorgde hun wonden. En hij bouwde huizen, een school en een ziekenhuis. Hij zorgde voor de weeskinderen.

Pater Damiaan zorgde ervoor dat het leven op Molokaï aangenamer werd. Er werd gelachen en gezongen. Hij richtte zelfs een fanfare op! In het kerkje kwamen de mensen samen om te bidden en hun doden te begraven.

Na twaalf jaar werd pater Damiaan zelf melaats. Hij stierf vier jaar later op 15 april 1889 temidden van zijn melaatse vrienden.

ZK 05 A 09-0 • Hedwig Berghmans

8

Opdracht voor de kinderen

Lees het verhaal van pater Damiaan en beantwoord volgende vragen.

1. Waar of niet waar?

* Pater Damiaan wordt in Brussel heilig verklaard.

Waar - niet waar

* Pater Damiaan is geboren in Tremelo, Vlaams-Brabant.

Waar - niet waar

* Melaatsheid is een besmettelijke ziekte.

Waar - niet waar

* Pater Damiaan heette vroeger Jozef de Visser.

Waar - niet waar

* Pater Damiaan stierf 120 jaar geleden aan melaatsheid.

Waar - niet waar

* Als je op het eiland Molokai werd geplaatst, mocht je nooit meer naar huis terugkeren.

Waar - niet waar

2. Welke zin sprak pater Damiaan in de kerk uit toen hij merkte dat hij melaats was?

W	I	J
---	---	---

M		L			T		E	
---	--	---	--	--	---	--	---	--

3. Verbind de foto met de juiste tekst

• Damiaan op sterfbed

• Feest op Molokai

• Geboortehuis te Tremelo

Tips voor de leerkracht

- Voor wie de mogelijkheid heeft, is een **bezoek aan het graf van pater Damiaan** in de kerk aan de Sint-Antoniussberg te **Leuven** samen met een bezoek aan zijn **geboortehuis te Tremelo** zeker een aanrader.

Contact

Museum en geboortehuis Pater Damiaan

Pater Damiaanstraat 37

3120 Tremelo.

Tel: 016 / 53.05.19.

<http://www.damiaanvandaag.be/content/view/7/8/>

- Individuele bezoekers van **dinsdag tot en met zondag, van 14.00 tot 16.30 uur.**

- Groepen (tot 50 personen) steeds op afspraak.

Toegangsprijzen

Volwassenen € 3.00

groepen (vanaf 20 personen) € 2.00

kinderen € 1.50

kinderen in groep € 1.00

- Laat de kinderen **artikels en foto's uit kranten en tijdschriften** meebrengen over pater Damiaan. Laat ze bij deze foto's vertellen: Wat zie je? Wat vertelt deze foto over pater Damiaan?
- **Eventueel ook voor de oudere kinderen**
  - Zoek op een kaart van België waar Tremelo ligt (Vlaams Brabant, op minder dan 20 km van Leuven).
  - Zoek op een wereldkaart het eiland Molokai. Molokai is één van de eilanden van Hawai. Hawaii is de vijftigste staat van de staten van de Verenigde Staten. De hoofdstad is Honolulu. Het ligt in het midden van de Stille Oceaan.
  - Situeer op een tijdband wanneer pater Damiaan geleefd heeft (geboren te Tremelo-België op 3 januari 1840; gestorven als melaats op het eiland Molokaï op 15 april 1889).

IV. MANDALA VAN PATER DAMIAAN

Materiaal

- Acrilaatverf
- Penselen en verfrol
- Grote foto van pater Damiaan (zie bijlage 1)
- Op papier getekende ledematen van een lichaam (zie bijlage 2)
- Schaar + lijm
- Allerlei versieringen: bloemen, foto's van pater Damiaan en al wat er in de actualiteit over hem verteld wordt ...
- Groot oud laken of papieren flap (van bijvoorbeeld tafelkleed) in een vierkant.

De grootte en het gebruikte materiaal (stevig of minder stevig) zijn afhankelijk van de plaats waar u het spandoek wil hangen. Indien u echt iets heel groot en stevig wil maken, raden wij u aan een laken te nemen. Voorzie aan de boven- en onderkant een sleuf (met naaimachine) zodat u er een staaf kan doorsteken. De staaf bovenaan zal het ophangen vergemakkelijken. De staaf onderaan zorgt voor verzwaring zodat het doek mooi vlak blijft hangen.

Doe het zo!

1. Teken vooraf een zo groot mogelijke cirkel op het doek. Deze cirkel stelt de wereldbol voor. Centraal zullen we een foto kleven van pater Damiaan. Rondom pater Damiaan zullen we allerlei personen plaatsen die dansend rondom hem heen draaien.
2. Toon aan de kinderen hoe bij elke persoon de verschillende ledematen kunnen geplaatst worden (al dansend, met de handen in de lucht, gewoon stappen, handen aan elkaar geven ...).
3. Laat een groepje kinderen kiezen in welke kleur ze de wereldbol zullen schilderen (oranje met geel of liever blauw met wit of ...). Gebruik voor het schilderen grote penselen of zelfs een verfrol. Kleuren mengen geeft bijzonder mooie effecten. Wanneer de wereldbol volledig gekleurd is, kunt u ook de rand laten schilderen zodat het doek volledig in kleur is.
4. Een ander groepje knipt de verschillende ledematen uit (10 ledematen per persoon - zie bijlage 2) en beschildert ze.
5. Nog een ander groepje kan uit tijdschriften foto's knippen, bloemen, enz.
6. Nadat het doek volledig droog is, begint u met de versiering. Kleef centraal de foto van pater Damiaan. Rondom plakken de kinderen in

een cirkel de personen die elkaar een hand geven. Andere kinderen plakken op de rand de uitgeknipte foto's en bloempjes.

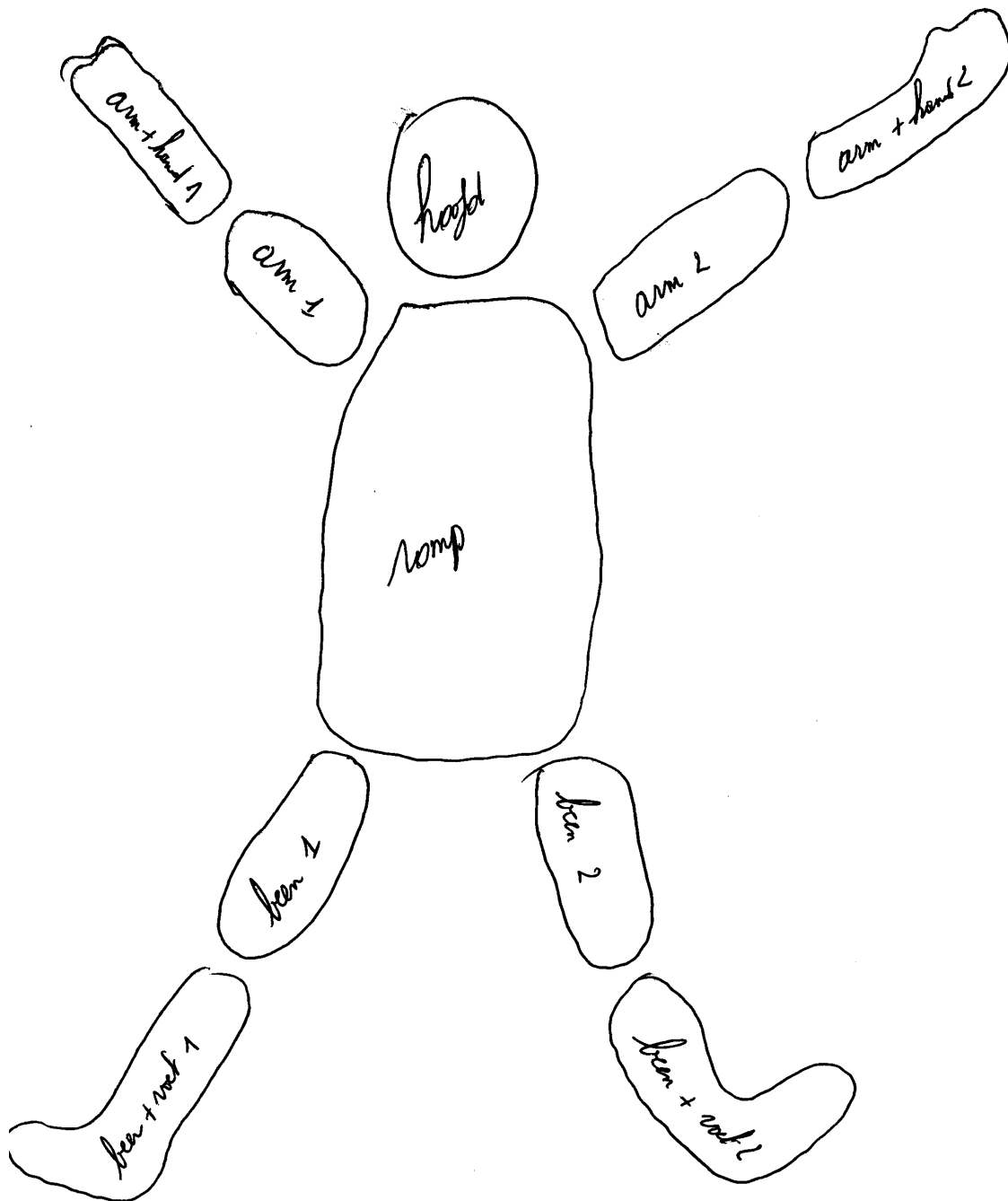
7. Hang het resultaat op een goed zichtbare plaats in de school of gebruik het voor een eventuele schoolviering (zie bijlage 3).

Bijlage 1: foto van Pater Damiaan

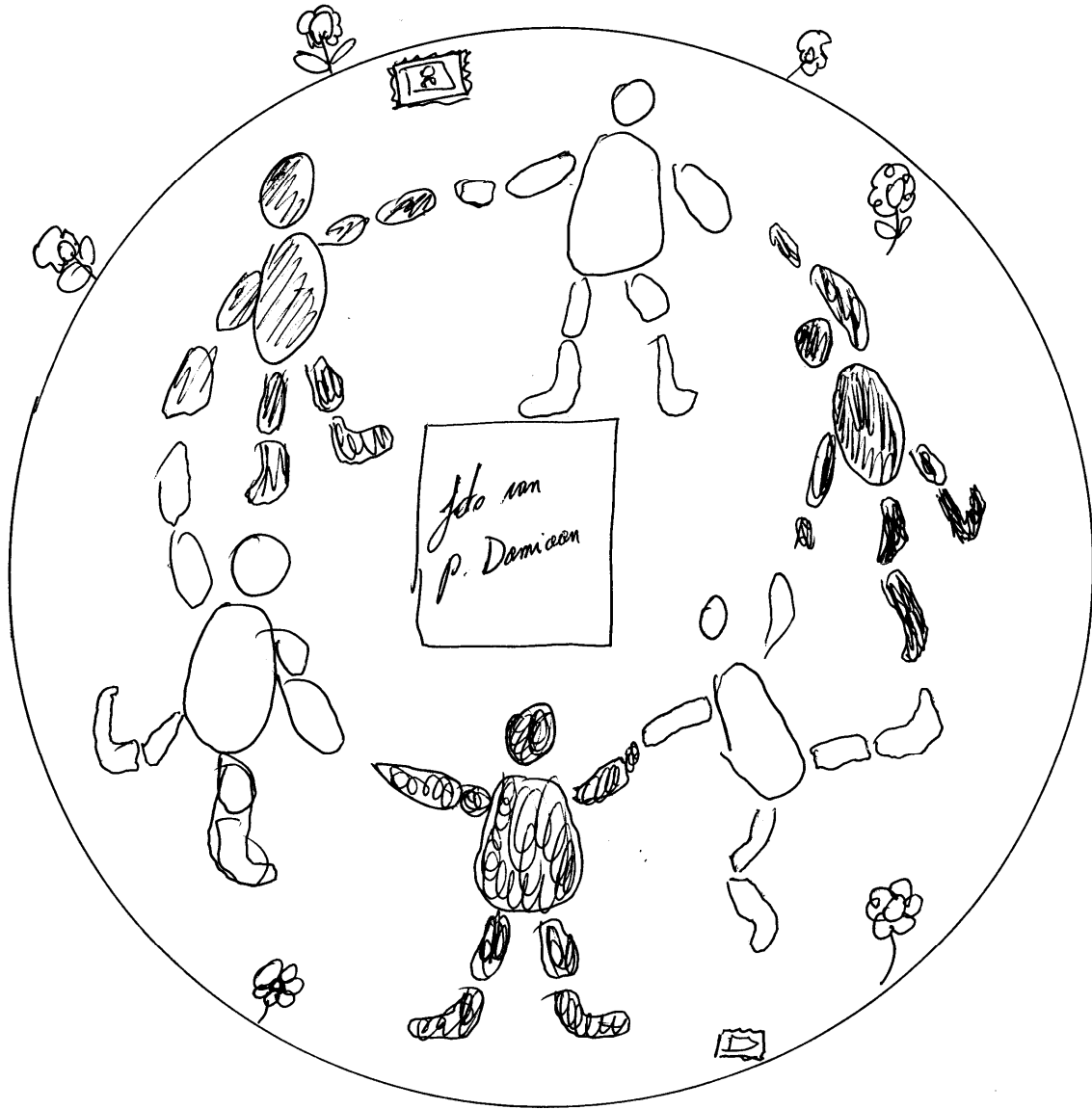
Bijlage 2: LEDEMATEN

Per persoon 10 stuks. Kopieer de verschillende ledematen op de gewenste grootte, afhankelijk van de grootte van uw doek. De kinderen knippen de ledematen uit en schilderen naar keuze. De kinderen kunnen de ledematen van hun persoon op zo'n wijze op het doek plaatsen dat ze telkens een andere beweging uitvoeren (dansend met de voeten, gewoon stappend, met de handen in de lucht, een hand geven aan elkaar, enz.)

Bijlage 3: MOGELIJK EINDRESULTAAT

V. EEN BLOEMENKRANS VOOR PATER DAMIAAN

Neem zijdepapier in verschillende kleuren. Scheur het papier in stukjes.

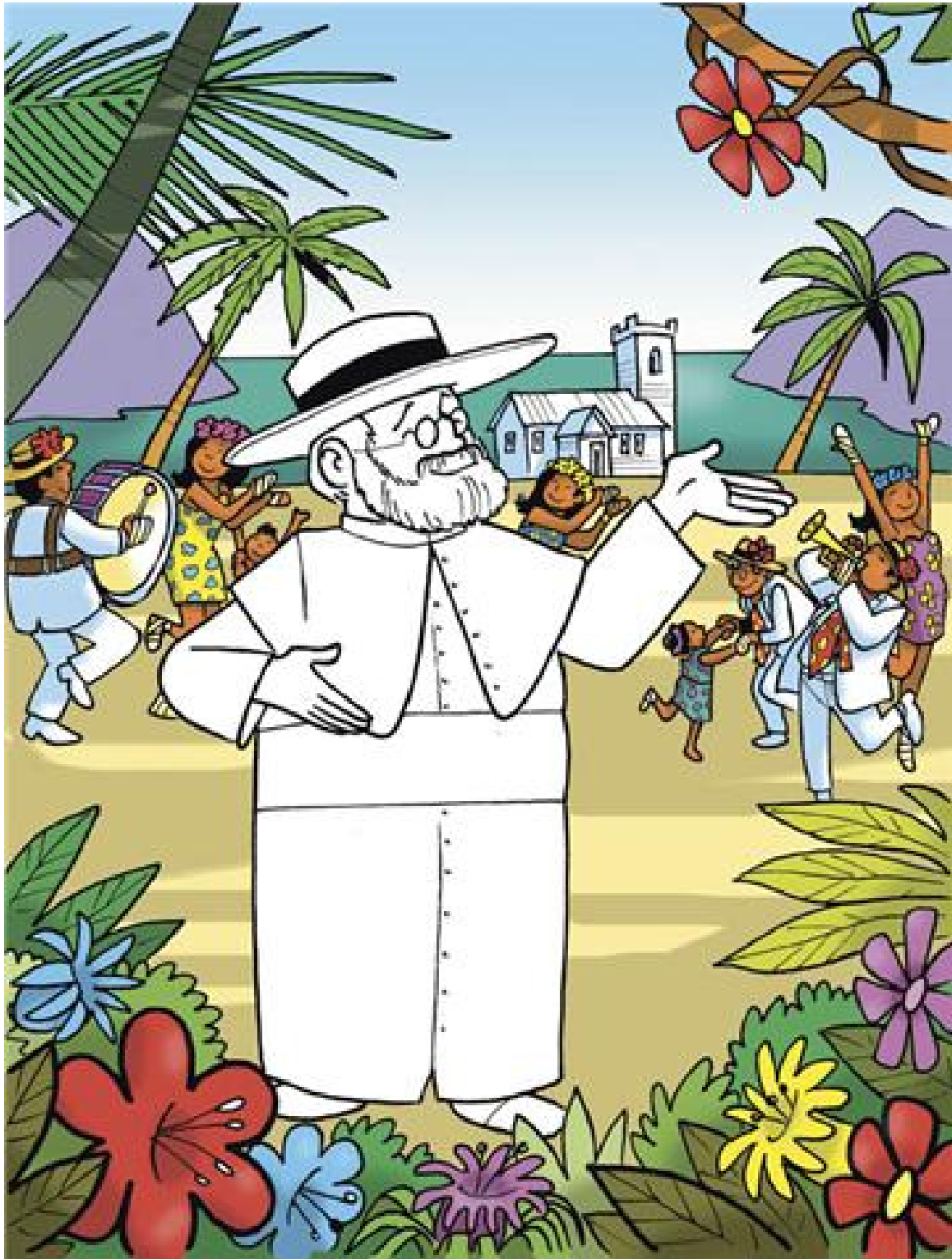

Maak er bolletjes van.

Plak de bolletjes om de hals van pater Damiaan.

VI. PATER DAMIAAN IN DE KLEUREN VAN MOLOKAI

VII. EEN BIJBELVERHAAL

Doen zoals Jezus

Mt.25,34-40

godsdiens

Doen zoals Jezus

*Pater Damiaan was een vriend van Jezus.
Hij luisterde naar zijn Woord
en probeerde te leven zoals Jezus.
Ontdek hieronder een verhaal dat Jezus vertelde.
Waarom past dit verhaal bij pater Damiaan?*

**Kijk telkens naar de twee tekeningen.
Wat is er gebeurd? Vertel!**

Jezus zegt: 'Ik had honger ...

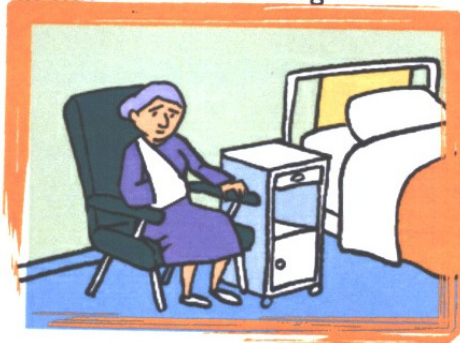
En jij gaf mij te eten.

Ik was een vreemdeling ...

En jij hebt mij opgenomen.

Ik was ziek ...

En jij hebt mij bezocht.
'Want al wat je aan een ander doet,
doe je ook aan Mij,' zegt Jezus.

(Naar Matteüs 25,34-40)

Suggesties om met dat Bijbelverhaal te werken

Vertel:

Pater Damiaan wilde het voorbeeld van Jezus volgen.

Daarom las hij regelmatig in de Bijbel.

Eén verhaal van Jezus vond hij heel mooi:

"Al wat je aan een ander doet", zei Jezus, "doe je ook aan Mij".

*Want ik had **honger** en jij **gaf** mij te **eten**.*

*Ik had **dorst** en jij **gaf** mij te **drinken**.*

*Ik was een **vreemdeling** en jij hebt mij **opgenomen**.*

*Ik was **naakt** en jij hebt mij **gekleed**.*

*Ik was **ziek** en jij hebt mij **verzorgd**.*

*Ik was in de **gevangenis** en jij hebt mij **bezocht**.*

Noteer de vetgedrukte woorden uit de eerste helft van elke zin op het bord (honger, dorst, vreemdeling, naakt, ziek, gevangen).

Laat de kinderen bij elk genoteerd woord zeggen wat de persoon doet in het verhaal van Jezus (geeft te eten, drinken, kleden ...)

De kinderen beelden telkens één zin uit het verhaal uit. De andere kinderen moeten raden welke zin werd uitgebeeld.

Voer de opdracht uit op het werkblad.

Bespreek: Waarom past dit verhaal bij pater Damiaan? Wat denk jij? Wie denkt dat ook? Wie denkt aan nog iets anders? Kan je voorbeelden geven?

U kunt ook bij elk van deze woorden een collage laten maken met foto's van mensen die honger of dorst hebben, vreemdeling zijn, naakt of ziek, of in de gevangenis.

Als grote titel noteert u dan: "Wat je aan een ander doet, doe je aan Mij"

VIII. GEBED

Jezus,

Pater Damiaan deed zoals Jij.

Aan mensen die honger of dorst hadden,
gaf hij te eten.

Mensen die ziek waren
ging hij bezoeken en verzorgen.

Mensen die uitgestoten waren
nam hij op in zijn vriendenkring.

Dank Je Jezus, voor deze heilige Damiaan.

Geef dat er op deze wereld heel veel mensen zijn
die het voorbeeld van pater Damiaan volgen.

Amen.

IX. EEN LIED

Wat is er te doen van-daag? 't Is een feest van Je-zus.
En nu wil ik ook zo graag naar het feest van Je - zus.
Zeg maar niet: je bent te klein, want een feest van Je - zus,
daar mag ie - der - een bij zijn.

Uit "Een straaltje van de maan", pagina 26.

Strofe 1

Wat is er te doen vandaag?
't Is een feest van Jezus.
En nu wil ik ook zo graag
Naar dat feest van Jezus.
Zeg maar niet je bent te klein,
Want een feest van Jezus,
Daar mag iedereen bij zijn.

Strofe 2

Wat is er te doen vandaag?
't Is een feest van Damiaan.
Damiaan wordt nu gevierd
Over heel wereld.
Hij is heilig, hij is groot,
Wij mogen tot hem bidden.
Dank je wel heil'ge Damiaan.

Hedwig Berghmans

